

Handreiking Dyslexiebehandeling

Aan: Ouders van kinderen met ernstige enkelvoudige dyslexie
Betreft: Handreiking Dyslexiebehandeling – informatie en praktische tips

---

Beste ouder(s),

Uw kind krijgt een traject met dyslexiebehandelingen aangeboden door Driestar educatief. U vindt hem daarom vast fijn om meer over deze behandelingen te weten. Wellicht bent u ook op zoek naar praktische tips voor thuis om uw kind te begeleiden. Vandaar dat wij u een handreiking sturen waarin deze informatie te vinden is.

Deze handreiking bestaat uit:

1. Werkwijze dyslexiebehandeling
2. Informatie over de behandeling
3. Huiswerk
4. Tips voor thuis
5. Informatie over dyslexie voor kinderen
6. Informatie over dyslexie voor volwassenen

1. Werkwijze dyslexiebehandeling:

- De dyslexiebehandeling van uw kind vindt één keer per week plaats gedurende ongeveer 45 minuten.
- De behandeling bestaat uit korte en gevarieerde taal- en leesopdrachten met aantrekkelijke materialen.
- Om het traject van de dyslexiebehandeling te laten slagen is het belangrijk dat we de leerling op een positieve manier benaderen.
- Het gehele proces van dyslexiebehandeling bestaat uit 48 sessies over ruim een jaar verspreid. Elke twaalfde of achttiende les is een toetsles waarin we met elkaar de vorderingen van het leesproces evalueren.

2. Informatie over de behandeling

De **dyslexiebehandelingen** zijn – in samenspraak met de Nederlandse Zorgautoriteit - ontwikkeld door Onderwijszorg Nederland (ONL) en worden bekostigd door de gemeente. Aan de hand van de ontwikkelde methode door ONL krijgt uw kind het gehele leesproces opnieuw aangeboden.

Kinderen met dyslexie hebben namelijk problemen met het lezen en spellen. Ze hebben moeite met het goed koppelen van het teken aan de bijbehorende klank en andersom de klank koppelen aan het bijbehorende teken bijvoorbeeld verwisselen b/d, a/aa, eu/uu/ui. Ze hebben moeite om de verschillende klanken te horen in een woord en ze kunnen niet 'spelen' met de klanken: bijv. roep,

laat de 'p' weg, wat krijg je dan? Of welke klank hoor je na de 'd' in drop? De dyslectische kinderen kennen de letters wel, maar kunnen ze niet snel genoeg oproepen. Ze blijven bepaalde lettercombinaties spellen. Het lezen blijft radend of spellend, het lezen gaat niet vloeiend, daardoor neemt de leesmotivatie af.

In onze behandeling werken we systematisch aan al deze problemen. De spellingmethode is gebaseerd op het **auditief waarnemen** (goed luisteren naar de klanken in een woord), het bewust gebruiken van de fonologische route. Daarnaast worden de spellingregels stapsgewijs aangeleerd. De bedoeling is om zoveel mogelijk te voorkomen dat een leerling een fout maakt bij het schrijven van het woord (voorkomen van inprenten verkeerd woordbeeld). Daarom worden de woorden eerst in symbolen geschreven. Er wordt gewerkt met een **klankschema**. Dit klankschema wordt in de eerste behandelingen geïntroduceerd. Daarin staan de basisklanken. Het indelen in klanksoorten is belangrijk om later regels goed te kunnen toepassen, zowel bij het spellen als het lezen.

korte klanken	
-	a e i o u
lange klanken	
—	aa ee oo uu
tweeteekenklanken	
II	ei ij eu ui
	oe ie au ou
	ch nk ng uw
medeklinkers	
<	b r d h t c
	v l f z w m x
	k n p j g s q

Vanaf behandeling 9 wordt gewerkt met steunkaarten. Bij het aanbieden van de spellingsregels wordt gebruik gemaakt van deze steunkaarten. Op deze steunkaarten staat het hondje Pelle als symbool bij de regels. Pelle wordt geïntroduceerd in behandeling 1 door een rijmpje. Per behandeling wordt een nieuwe spellingsregel aangeboden welke correspondeert met een steunkaart. Deze steunkaarten worden in het spiekschrift gezet, wat de kinderen mee krijgen naar de klas. De kinderen leren dat er bij spelling vier hoofdspellingcategorieën zijn:

1. Aanvankelijk wordt begonnen met klankzuivere woorden. Dit zijn woorden die je goed kunt schrijven als je het woord kunt analyseren en de letters kent die horen bij de klanken.

2. Daarna volgende niet klankzuivere woorden: dat zijn woorden die je anders schrijft dan je hoort. Bijvoorbeeld het woord beer, klinkt als bir. Daarom zit er een barst in de klok van Pelle. De klok klinkt anders.

3. Vervolgens heb je de woorden die je moet **inprenten**: je moet deze woorden gewoon uit je hoofd leren (denk aan de woorden met een ei of ij)

4. Tenslotte zijn er de **regelwoorden**. Hierbij moeten kinderen aan een regel denken, bijvoorbeeld de regel of een woord eindigt op een d of t.

We koppelen het schrijven aan het lezen van woorden. Dit geeft inzicht in de opbouw. Ook worden er **woordrijen** met teksten mee naar huis gegeven. Het is belangrijk om hier thuis minimaal 3 tot 5 keer per week aandacht aan te besteden door koor-, duo- of sleeplezen.

De **motivatie** van kinderen proberen we te bevorderen door ze succeservaringen te laten opdoen, ze te betrekken bij het leerproces en teksten te kiezen die aansluiten bij hun belevingswereld/belangstelling.

3. Huiswerk:

Overleg met uw kind over de tijdstippen waarop het beste kan worden gelezen. Als uw kind daarin inbreng heeft, dan is er minder kans op tegenzin bij het lezen. De leesfrequentie is vijf keer per week ongeveer 15 minuten. In deze leestijd oefent u met flitswoorden op de computer en oefent u samen met uw kind een bladzijde uit een leesboek of een losse leestekst. Op school wordt het spellinghuiswerk geoefend.

4. Tips voor thuis:

1. Wees geduldig en erger u niet teveel aan leesfouten. Als uw kind merkt dat u ongeduldig bent, dan zal het niet rustig kunnen lezen en meer fouten maken dan nodig is. Benader uw kind vanuit een positieve grondhouding en laat het merken dat u vertrouwen hebt in zijn / haar vorderingen. Geef veel positieve complimenten.
2. Hoe gaat u met uw kind teksten lezen? Er zijn verschillende vormen: koorlezen, duo-lezen, sleeplezen. Het is belangrijk om tijdens het lezen een bladwijzer te gebruiken.
3. Meer tips kunt u lezen op de volgende [website](#) van Onderwijs maak je samen.

5. Achtergrondinformatie over dyslexie voor kinderen

Je bent gelukkig niet het enige kind met dyslexie. Andere kinderen met dyslexie hebben tips voor jou, die je kunnen helpen. Het kan zijn dat je meer wilt weten over dyslexie, of misschien wil je een spreekbeurt houden over dyslexie. Daarom hebben wij verschillende websites en boeken voor je opgezocht die informatie geven over dyslexie. Als je zelf goede tips hebt over wat jou geholpen heeft bij het lezen of leren, dan horen wij het natuurlijk ook graag!

Websites

- [Informatie over dyslexie](#)
- [Balans Babbels](#)
Een website o.a. voor kinderen met leerproblemen.
- [Digischool – Engels leren](#)
Op deze website staat heel veel informatie voor het leren van Engels. Vooral grammatica wordt (in het Nederlands) heel duidelijk uitgelegd. Daarbij is er oefenmateriaal. Bij een fout antwoord wordt niet alleen het goede antwoord gegeven, maar wordt ook uitgelegd waarom dat het goede antwoord is.
- [WRTS](#)
Het gratis woordjesleerprogramma WRTS is voor kinderen heel handig, vooral vanwege de voorleesfunctie.

Boeken

- *Ik heb dyslexie, nou en!;* Ilonka De Groot (Bohn Stafleu Van Loghum).
Dit prentenboek vertelt verhalen van kinderen met dyslexie. Er wordt begrijpelijk verteld wat dyslexie is en waar kinderen met dyslexie tegenaan kunnen lopen. De tekst wordt verduidelijkt door sprekende illustraties. Voor betrokkenen zijn er tips over omgaan met dyslexie en uitleg geven of oefeningen bevatten.
- *Letters op de snelweg*
Dit is een brochure uit de Kenmerk-reeks (zie www.kenmerk.nl). De folder laat kinderen nadenken over wat het betekent om dyslexie te hebben met behulp van opdrachten.

6. Achtergrondinformatie over dyslexie voor volwassenen

Misschien wilt u meer weten over dyslexie, of loopt u na de behandeling tegen nieuwe struikelblokken aan. Gelukkig bent u als ouder niet alleen! Onderstaande websites en boeken zijn als tip gegeven door onze behandelaars en andere ouders. Mocht u nieuwe tips hebben voor ons, dan horen wij dat natuurlijk graag!

Websites

- [De dyslexie survivalgids](#)
- [Kinderen met dyslexie zijn niet dom](#)
- [Vreemde talen leren met dyslexie](#)
Extra informatie van een behandelaar: Op de meeste basisscholen hebben kinderen vanaf groep 6 het vak Engels. Voor kinderen met dyslexie vaak een lastig vak. We merken dat de leerkrachten vaak ook niet goed weten hoe ze hiermee om moeten gaan. Op deze website vinden zowel leerkrachten als ouders veel informatie.
- [Vreemde talen leren met dyslexie - Balans digitaal](#)
Extra informatie van een moeder: Hier vinden ouders van leerlingen in groep 8 en de brugklas informatie over cursussen om hun kind te helpen bij het leren van vreemde talen. Heel handig, want mijn ervaring als moeder van een zoon met dyslexie is dat het VO wel rekening houdt met dyslexie, maar geen concrete hulp biedt.
- [ICT hulpmiddelen Lexima](#)
Extra informatie: Het bedrijf Lexima biedt verschillende ICT hulpmiddelen voor lezen en spellen. Het organiseert ook dagen voor ouders en kinderen waarop zij hun hulpmiddelen demonstreren, zodat je een beeld krijgt van de mogelijkheden die er zijn en voor een bepaald kind geschikt zijn. Het levert veel informatie op en een wat ouder kind kan al best goed aangeven wat voor hem handig is.

Boeken

- *Mijn kind heeft dyslexie*; Martine Ceyskens (Lannoo).
Naast theoretische informatie geeft Ceyskens veel concrete tips voor ouders en leerkrachten. Aan bod komen praktische oefeningen en tips voor lezen en spellen, maar er is ook aandacht voor het feit dat hardnekkige lees- en schrijfproblemen kunnen leiden tot of samengaan met sociaal-emotionele problemen.
- Een goede methode voor de begeleiding is de map *Jesse heeft dyslexie* van Esther Molema (Groen Educatief). De map bevat praatplaten en verhalen voor individuele en groepsgesprekken. Aan de hand van platen en verhalen wordt uitgelegd wat dyslexie is, waar je tegen aan kunt lopen en hoe je ermee om kunt gaan. Ook voor ouders kunnen de platen en verhalen verduidelijking geven. Voor betrokkenen is er uitleg over dyslexie en handreikingen voor begeleiding.